

Tematizacija in prezentacija ljubezni na primeru *Pohorskih poti* Janka Glazerja

DOI: 10.4312/Obdobja.44.43-50

Jožica Čeh Steger, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru, Maribor; jozica.ceph@um.si

Prispevek izhaja iz opredelitve, da imajo čustva v literarnem besedilu subjektivno in intersubjektivno razsežnost, kar pomeni, da niso povsem subjektivni psihofizični fenomeni, ampak tudi kulturno kodirana. Tematizacija in prezentacija ljubezni v izbranih pesmih Janka Glazerja se pokaže kot preplet pesnikove subjektivnosti, njegove poetike in kulturnih značilnosti obdobja (konvencij, pravil, moralnih norm, literarnih stilov idr.). Čustvo ljubezni je v Glazerjevi poeziji ubesedeno v eksplicitni in implicitni obliki, slednje zlasti z motivi in leksiko Pohorja, metaforami in s prototipsko simboliko letnih časov.

eksplicitni in implicitni izrazi čustev, kodiranje čustev, čustvo ljubezni, regionalnost, poezija slovenske moderne

This article draws from the assumption that emotions in a literary text contain subjective and intersubjective dimensions, which means that emotions are not entirely psychophysical phenomena, but are also culturally coded. The thematization and presentation of love in selected poems by Janko Glazer reflect an interplay between the poet's subjectivity and poetics, and the cultural characteristics (conventions, rules, moral norms, literary styles, etc.) of the period. In Glazer's poetry, love is verbalized in explicit and implicit forms, the latter especially with the themes and lexis of the Pohorje Mountains, metaphors, and the prototypical symbolism of the seasons.

explicit and implicit expressions of emotions, coding emotions, love, regionality, Slovenian modernist poetry

1 Uvod

V književnosti lahko raziskujemo čustva kot recepcijski fenomen na ravni avtorja in bralca z mehanizmi identifikacije in empatije, a tudi kot diskurzivni element na ravni besedila in kulturno-zgodovinskih kontekstov. Različni raziskovalni pristopi, zgodovinski, besedilni, kontekstualistični idr., opredeljujejo čustva kot subjektivni in/ali intersubjektivni psihofizični fenomen. V literarnem besedilu se lahko sprašujemo, kako so čustva tematizirana, s katerimi jezikovnimi sredstvi, besedilnimi strategijami in postopki so ubesedena, v kolikšni meri je njihova prezentacija kulturno pogojena ipd. V pričujočem prispevku predstavljamo, kako je čustvo ljubezni tematizirano in prezentirano v pesniški zbirki Janka Glazerja *Pohorske poti* (1919).

V opredelitvi čustev in njihovih pojavnih oblik v literarnem besedilu sledimo semiotičnim modelom raziskovanja čustev in se opiramo na monografijo Simone Winko

Alojzija Zupan Sosič (ur.): *Čustva in slovenska književnost*.
Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, 2025 (zbirka Obdobja, 44)
ISSN: 1408-211X, e-ISSN: 2784-7152
ISBN 978-961-297-712-2, 978-961-297-709-2 (PDF)

Kodierte Gefühle (2003). Ta čustva opredeli kot variable posameznikovih bioloških danosti in znakovnih sistemov določene družbe in kulture (Winko 2003: 84). Čustva v literarnem besedilu s tega vidika niso samo izraz avtorjeve subjektivnosti, temveč so bolj ali manj v skladu s kulturnimi kodami, pri čemer je treba upoštevati tudi specifične literarne kode izražanja čustev v določenem obdobju. Kulturne kode se skozi čas spreminjajo in predstavljajo celotno védenje o čustvih v določenem zgodovinskem obdobju, oblikujejo in kontrolirajo njihovo zaznavanje, določajo, pod katerimi socialnimi in kulturnimi pogoji se lahko posamezna čustva sprostijo, kako se izražajo v odvisnosti od družbeno predpisanih konvencij, pravil, moralnih in kulturnih norm, literarnih estetik, smeri in slogov.

2 Tematizacija in prezentacija čustev

V okviru tematizacije čustev, ki je značilna tudi za neliterarna besedila, se sprašujemo, kaj in kako se o čustvih govori. Sem prištevamo eksplicitna poimenovanja čustev, tudi opise in definicije posameznih čustev, izjave o njihovi funkciji, s katerimi pojmi in metaforami so v določenem obdobju poimenovana idr. (Winko 2003: 111–112). Bolj kot tematizacija prihaja v literarnih besedilih do izraza prezentacija čustev, pri čemer gre za implicitno posredovanje čustev, za način, kako čustva jezikovno izraziti in jih posredovati bralcu. V literarnem delu so za to na razpolago vsebinska, jezikovna in formalna sredstva: tipični motivi, toposi, simbolika, pripovedne strategije, dogajalna linija, metafore, zvočne, semantične, skladenjske prvine, izbira besed ipd. (Winko 2003: 114–117). Ob eksplicitnih poimenovanjih čustev (npr. žalost, strah, ljubezen) in emocionalnih medmetih imajo v literarnem besedilu pomembno vlogo podobe in leksikalni izrazi s čustvenimi konotacijami kakor tudi kulturno kodirani prototipski scenariji za izražanje čustev, npr. pokrajina s pomladanskim cvetjem za veselje ali meglena jesenska pokrajina za žalost.

Metaforično izražanje čustev ni omejeno le na književna besedila, vendar ima čustvena metafora¹ v literarnem besedilu ne le ponazoritveno, temveč tudi estetsko funkcijo, subjektivno kvaliteto, vlogo razkrivanja, nakazovanja, prikrivanja čustev ipd. Metafora v okviru kognitivnega jezikoslovja, definirana kot čezpodročna preslikava konceptov, predstavlja temeljni vidik našega mišljenja, čustvovanja in delovanja. Kövecses (2003) je sprva menil, da obstajajo posebne izvirne domene za metaforizacijo čustev, vendar je to svojo tezo pozneje zavrgel. Lakoff in Johnson (2004) pa navajata številne konceptualne metafore za čustva nasploh in tudi za ljubezen (npr. LJUBEZEN JE TOPLOTA, LJUBEZEN JE SILA, LJUBEZEN JE HRANA, LJUBEZEN JE POTOVANJE, LJUBEZEN JE OGENJ, ČUSTVO JE TEKOČINA, LJUBEZEN JE CVETLICA). Konceptualizacija čustev lahko poteka po metonimični in metaforični poti² z izvornimi domenami, ki izhajajo iz biološko-fiziološke osnove, procesov v človeškem telesu ali telesnega stika z okoljem. Izrazi

1 Piskač in Marinčič (2024: 116) prištevata k čustveni konceptualni metafori tudi konceptualne metonimije.

2 V primerjavi s konceptualno metaforo, ki temelji na čezpodročni preslikavi izvirne domene v ciljno domeno, ima konceptualna metonimija samo eno domeno, v kateri en vidik izvirne domene predstavlja ali nadomešča celo domeno.

za čustva (npr. sladka, vroča ljubezen, bridka, grenka žalost) temeljijo na fizioloških izkušnjah in ekspresivnih odzivih, ki so povezani s čustvi. Piskač in Marinčič (2024: 116) navajata pogoste konceptualne metonimije, ki opisujejo fiziološke in ekspresivne odzive, povezane s čustvi (telesno vročino za strast, spremembe v dihanju za čustveni nemir, spremembo barve kože za jezo idr.).

3 O Glazerjevi poeziji

Literatura na prelomu 19. in 20. stoletja govori iz človekove notranjosti, tematizira dušo, sanje, mračna razpoloženja, beg iz realnosti v domišljjske, duhovne in metafizične svetove. Iz subjektive razklanosti rastejo občutja odtujenosti, osamljenosti, resignacije in elegičnosti. V subjektivističnih in esteticističnih smereh moderne so umetniki posegali po prefinjenih in slikovitih metaforah za niansirana čutno-čustvena stanja. Janko Glazer (1893–1975) je v literarni zgodovini predstavljen kot dedič slovenske moderne in pesnik Pohorja (Zadravec 1999). Pesniti je začel že v gimnazijskih letih pod vplivom Gregorčiča in Aškercar, ob prebiranju Prešerna, Schopenhauerja, Heineja in pozneje v stiku s slovensko moderno (Pogačnik 1993: 121). Izdal je tri pesniške zbirke, *Pohorske poti* (1919), *Čas-kovač* (1929), *Ob jesenskem ekvinokciju* (1946), ter pesniška izbora *Pesmi in napisi* (1953) in *Pohorje* (1968).³ Sočasna kritika⁴ mu je očitala Župančičev vpliv, celo prevzemanje posameznih stilemov, četudi je Glazerjeva pesem kot celota povsem drugačna, izhaja iz stika s stvarnostjo, teži k izjemni zgoščenosti, resnobni elegičnosti in opuščanju zunanega okrasa. Glazer je poetiko svoje pesmi pogosto razlagal s pojavi v naravi. V oceni Sardenkovih *Izbranih pesmi* navaja, da se mora snov pesmi v stvariteljski ekstazi prečistiti in pretaliti, strniti »kakor v kristal, ki neizprosno in do najmanjšega drobca izloči vse, kar je zakonitosti njegove rasti tuje, a je prav zaradi te svoje zakonitosti živo rasel organizem, tako rekoč svet v malem« (Glazer 1993: 351).

Glazerjeva pesem je čustveno prepojena s pohorsko pokrajino in zrasla z domačim rodod. Slovensko liriko je Glazer obogatil s svežimi motivi in izrazi Pohorja: bukovjem, malinovjem, brinjem, arniko, šoto, fratami, ciprošem idr. Vendar njegove pesmi praviloma ne ostajajo pri pokrajinski opisnosti, v slikovitih podobah Pohorja in sveta pod njim združuje impresije z ekspresivno meditacijo (Paternu 1967: 24). Kakor ugotavlja Pogačnik (1993: 131), Glazerjev regionalizem ni izraz idiličnega domačijstva, ampak je v funkciji aktiviranja različnosti in posebnosti, aktivnega poživljanja in oživljanja umetnostnih procesov v obdobju, ki mu pripada. Njegov lirski subjekt se sicer vpenja v krogotok narave, vendar pozna tudi razklanost, dvome in odtujenost moderne človeka. Pohorski motivi v njegovih pesmih preraščajo v globlje, simbolne podobe bivanjskih in čustvenih stanj, refleksij o življenju in rodu, z njimi ustvarja razpoloženja, občutja, izpoveduje erotična čustva, ljubezen do doma, rodu in slovenstva. V tem smislu

3 Ob stoletnici pesnikovega rojstva je Alenka Glazer pripravila knjigo *Pesmi* (1993), v kateri je zbrala vse očetove objavljene in izbor neobjavljenih pesmi.

4 Anton Ocvirk (1929: 633) je v uničujoči oceni Glazerjeve zbirke *Čas-kovač* zapisal: »Pesniška sila Glazerjeve narave ni samonikla, ampak preočito kaže Župančičev vpliv, ki mu očitno sledi.«

je svoje pesmi presojal tudi sam, ko je v Posvetilu (1953) h knjižnemu izboru *Pohorje* zapisal, da »to niso posnetki samo in odtisi, / so novi narisi, so srca zapisi« (Glazer 1993: 11).

4 Tematizacija in prezentacija ljubezni v zbirki *Pohorske poti*

Glazer je v svojo prvo pesniško zbirko *Pohorske poti* (1919) uvrstil 57 pesmi, nastalih med letoma 1910 in 1917, največ jih je iz leta 1917. Večino predstavljajo ljubezenske pesmi, porojene iz ljubezni do pesnikovega dekleta, mlade žene in matere. Ljubezensko čustvo je razširjeno še na materinstvo, ljubezen do otroka, doma, slovenstva in slovenske besede. Naslov zbirke označuje tako pesnikove konkretno prehojene poti v Ruše in na Pohorje, na katerih so se vanj vtisnile slikovite pokrajinske podobe,⁵ kakor tudi njegove notranje poti: dvome, razhajanja, ločitve, približevanja, iskanje smisla, pogled v preteklost in prihodnost. Ljubezen je ubesedena kot uglašen trenutek ljubezenske sreče (V mraku, Poletna pot), erotično pričakovanje (Poleten popoldan), velika skrivnost (Poljub), zadržana in nepotešena strast (Koprnenje), a tudi kot notranji konflikt: »O čuj: jaz te ljubim in jaz te črtim, / a ne pozabim te nikdar!« (V viharju; Glazer 1919: 16) Ljubezensko čustvo je pogosto prekrito z resnobnostjo, melanholijo in elegičnostjo, mračnimi slutnjami o njuni prihodnosti (Ob vrnitvi), občutki krivice do dekleta (List iz dnevnika), obupa, samoobtoževanja, kesa (Melanholija, Jesenski sonet) in odtujevanja zaradi njegovih razžalitev (Balada o dveh). Mlado ljubezen hromijo čas prve svetovne vojne, povsem negotova eksistenčna prihodnost, ločenost od žene in otroka zaradi vpoklica v vojsko. Ljubezensko izpovedovanje je večsmerno, monološko z moškim ali ženskim glasom, dialog iz daljave v obe smeri (V daljavo, Njeno pismo), združeno v dvojini (Žena) ali zapisano v tretji osebi kot čustveno odtujevanje (Balada o dveh). Ljubezensko čustvo je mestoma neposredno poimenovano (strast, poljub, ljubiti, ljubezen, imeti rad, draga, dragi), največkrat pa izraženo implicitno z različnimi jezikovnimi sredstvi.

Glazerjeve ljubezenske pesmi ne izzivajo moralnih pravil, mlada ljubezen je skrita pred javnostjo, tudi pred dekletovo materjo (V mraku), umeščena v zavetje pohorske narave, na planino, pod bukve, na mah, v prostore, ki jih samo onadva poznata. Pohorska narava postane prostor njune ljubezni, dobi konotacije intimnih prostorov, kar je prezentirano tudi s kazalnimi in svojilnimi zaimki: »Kje si, moj dragi? Še kakor večere nekdanje, / na te pot moja čaka, / da nanjo stopiš iz mraka / tam pod tistimi bukvami, ki le midva veva zanje« (Njeno pismo; Glazer 1919: 58). S ponavljajočim svojilnim zaimkom je izražena tudi ljubezen do domače zemlje in slovenstva v času narodne ogroženosti: »Vmes pa počasi, slovesno / kakor očenaš / siv orjak se oglaš / z vrha: 'Naš – naš – naš!'« (Klopotec; Glazer 1919: 73)

5 Oče ga je že kot otroka jemal s seboj v domačo planino na Pohorju, ki je pozneje v pesnika zarezala tudi občutke krivde, saj je oče del tega gozda v planini Bezovec moral posekati, da mu je lahko omogočil šolanje (A. Glazer 1993: 291). Med prvo svetovno vojno je pogosto pešalil iz mariborske vojaške pisarne v Ruše in na Pohorje k dekletu, Mariji Robnik s Čandrovine, s katero se je leta 1917 poročil (Stani 1977: 9).

Z motivi Pohorja (bukovje, jelševje, robidovje, frata, ciproč, arnika, šota, planja idr.) je Glazer ustvaril svojstven, čustveno prepojen pesniški svet, ki je postal tudi njegov pesniški izraz. S podobami Pohorja so izražena bivanjska in čutno-čustvena stanja lirskega subjekta, ljubezen do žene, otroka, družine, prednikov, vpetost v skrivnostni krogotok narave in življenja. Preobrazbe ljubezenskega čustva so metaforično ponazorjene z rastlinami, njihovimi barvami, okusi, plodovi idr. Mlada ljubezen je še vsa divja, zelena, grčava in trpka (Marec), a dozoreva v sad, »poln in težek in zlat« (Jesen; Glazer: 1919: 50). Metafora zlatega sadeža podeljuje čutni erotiki konotacije dragocenosti in svetosti novega življenja, ljubezen premaguje smrt in omogoča nov krogotok življenja. Prav tako dragocena in sveta, v zlato barvo odeta, je Glazerju ljubezen do doma in slovenske besede (Pohorje, Oktober,⁶ Neznancu). V pesmi Ljubezen, ki ima zapisan akrostih Mariji, lirski subjekt svoji dragi zagotavlja, da je njegova ljubezen močan, a trpek, rezek in žgoč napoj, ki počasi in dolgo zori kot brina na Pohorju: »In kot brina, dolgo zoreča v solncu, / Je ljubezen moja močna in zdrava / In opojnost v soku zori ji žgočem.« (Glazer 1919: 49) Enako grenka in žgoča je tudi strast lirskega subjekta, ločenega od mlade žene: »Grenka strast je, v meni zadržana, / žroč, žgoča, ko iztlevam sam.« (Koprnenje; Glazer 1919: 31) Čustvo ljubezni je vpeto v procese gibanja v naravi in večkrat ponazorjeno s pretakanjem, z valovanjem ali zgoščanjem vode. V pesmi Poleten popoldan je naraščanje erotične želje izraženo s primero zbiranja vode v vse težjo kapljo: »In že je ljubezen kot kaplja vedno težja / in rada bi tvojega obrežja.« (Glazer 1919: 24) Ljubezensko čustvo je podobno tudi širni, bleščeči reki, je valovanje in pretakanje do dragega na drugi strani obrežja (Njeno pismo; Glazer 1919: 58).

Ljubezensko čustvo je v zbirki *Pohorske poti* izpovedano v prepletu pesnikove subjektivnosti, lastne poetike, socialnih razmer, kulturnih norm in zgodovinskih okoliščin prve svetovne vojne. Težke življenjske razmere, negotova prihodnost, nemiren čas prve svetovne vojne, stvaren pogled na življenje kakor tudi trdno izoblikovana poetika, ki temelji na konkretnosti, zavrača retorično okrasje in jezikovno nabreklost, so dejavniki, ki so narekovali vse prej kot čustveno razbohoteno izpovedovanje lastne intimnosti. Opazen je tudi odmik od esteticističnih konceptov erotike, značilnih za subjektivistične smeri moderne. V Glazerjevih pesmih ni dekadentnega erotičnega senzualizma, moralno neobremenjenega, svobodnega in lahkoživega ljubimkanja, prav tako ne abstraktnega erotičnega hrepenenja ali idealizacije in stilizacije ženske s cvetlično metaforiko. Glazer si je postavil visoka etična merila, o sebi pravi, da mora biti avtentičen, zvest resnici in ohraniti svoj obraz (Sam). Ljubezen do ženske doživlja čutno in kot duševni pojav. V srečnih trenutkih je ljubezen izpovedana kot združitev dveh v eno: »Zadnji zvok iztrepet, / vse v tišini eni sami – / tiha ti ob moji rami, / kakor da več nisva dva.« (Večer v planini; Glazer 1919: 21) A trenutke njune ljubezenske sreče hromijo težke življenjske razmere, fizična ločenost pa tudi notranji nemir in razklanost lirskega subjekta. Lirski subjekt je pogosto strt, elegičen, mračen, poln strahu pred prihodnostjo (Ob vrnitvi). Ubisedena so tudi občutja brezdomstva (V zimskem jutru) in strahu, da si ne bosta

6 Prim. »In kakor čisto, težko zlato / je ljubezen v meni: do teh vinogradov naših in gor, / do te solnčne jeseni.« (Glazer 1919: 72)

mogla ustvariti skupnega doma (Melanholija). Še posebej pretresljiva je tožba mlade žene, ki ne ve, kam bo položila svoje dete (Tožba).

Nadzirano erotično čustvo je v Glazerjevi pesmi še posebej povezano z dejstvom, da je lirski subjekt trdno zakoreninjen v prvobitnem ambientu pohorske pokrajine, neločljivo zvezan s svojim rodом in svetom vaške tradicije, ki ne pozna javnega izkazovanja ljubezni in v skladu s katoliško moralo razume telesno ljubezen pred poroko za grešno. Lirski subjekt čuti do svojega dekleta, ki prav tako izhaja iz tega okolja, odgovornost in se v svoji erotični želji omejuje iz moralnih razlogov (Slutnja, Trenotek). Zgodnjo ljubezen skrivata pred ljudmi, sestajata se zvečer ali ponoči v odmaknjenih koticih pohorskih gozdov (Poleten popoldan, Pomlad, Večer v planin), njuna zблиžanja pa so omejena na dotikanje rok (V mraku), željo po božanju njenih las (Ubranost) in poljub (Poljub), medtem ko je naraščanje erotične želje zgolj metaforično nakazano (Poleten popoldan, Trenotek).

Erotično čustvo moškega in ženskega lirskega subjekta je v zbirki *Pohorske poti* nesproščeno iz več razlogov: zaradi vpetosti v vaško tradicijo in spoštovanja moralnih pravil, notranjih dvomov lirskega subjekta, negotove prihodnosti in fizične ločenosti tudi po poroki. Erotična zadržanost je pri lirskem subjektu tako mučna, da se sprašuje, ali je še sploh sposoben ljubiti: »[P]reveč sem dolgo se s strastmi razjedal, // več ni ostal mi ne plevel in ne sad, / preveč že vsemu sem se odpovedal, / da še kot nekdaj bi imel te rad.« (Melanholija; Glazer 1919: 32)

Glazer je čustva in občutja v obilni meri prezentiral s simboliko letnih časov. Topos letnih časov temelji na kulturnem védenju in literarni tradiciji; pomlad je tradicionalno povezana z jutrom in otroštvom, poletje s poldnevom in z mladostjo, jesen z mračnostjo ali zrelim življenjem, zima s starostjo in smrtjo. Slikam letnih časov, ki so utemeljene tudi z biološkim ritmom, se pripisujejo različna, večkrat mešana čustva: pomladi veselje, ljubezen in radostno hrepenenje, poletju veselje in ljubezen, zimi žalost, jeseni negativna čustva v megleni in pozitivna v sončni varianti (Winko 2003: 344). V zbirki *Pohorske poti* se zapisujejo vsi štirje letni časi, največkrat jesen, na kar opozarjajo že pogosti naslovi pesmi (Jesen, Jesenski sonet, Jesenski motiv, Jesenska slika, Oktober idr.). Prevladujočim jesenskim motivom megle, dežja, praznih polj, gnitja, vlage in blatnih poti s konotacijami žalosti, otožnosti, minljivosti in elegičnosti (Megla, Jesenski sonet, Jesenski motiv, Deževen dan, Jesenska slika) se pridružujejo z ljubeznijo do doma in slovenstva prežeti motivi dozorelega grozdja v vinogradih pod Pohorjem, klopotcev in zlate jesenske svetlobe (Oktober, Klopotci). Mlada ljubezen in narava se prebujata iz zime v pomlad (Pomlad), erotika v poletju pa ne doseže vrhunca kot pri Župančiču, ampak se počasi zbira v težko kapljo (Poleten popoldan). Zima evocira čustvo žalosti (V zimskem jutru), a tudi očiščujočo ljubezen (Zimski večer).

5 Sklep

Glazerjeve pesmi iz zbirke *Pohorske poti* je literarna zgodovina umestila v kontekst slovenske moderne, ko so pesnice in pesniki v okviru subjektivističnih in esteticističnih literarnih smeri izpovedovali prefinjene odtenke čustev in razpoloženj, oblikovali

mnogovrstne koncepte ljubezni (novoromantično hrepenenje, dekadentni erotični senzualizem, koncept ljubimkanja, simbolistično poduhovljeno ljubezen idr.) ter pri osvobajanju erotike, ki je bila v književnosti tistega časa še zmeraj zelo nadzorovana tema, bolj ali manj izrazito prihajali v nasprotje z meščanskimi in s cerkvenimi varuhi morale. Glazerjeva tematizacija ljubezni z moralnega vidika ni izzivalna, mlada ljubezen je umeščena v skrite prostore pohorske narave, erotika pa zadržana, prekrita s kruto realnostjo prve svetovne vojne, občutji tesnobe, krivde, dvoma in negotove eksistence. Prezentacija ljubezni v Glazerjevih pesmih temelji na pogosti simboliki letnih časov, zlasti jeseni, in motivih pohorske pokrajine, ki niso izraz vaše idealizacije in domačijstva, temveč predstavljajo avtorjev pesniški svet in jezikovni izraz tudi za moderna občutja razdvojenosti in dvoma. Raba kazalnih in svojilnih zaimkov ob pohorskih poteh, planoti, bukvah idr. daje pohorskim prostorom konotacije intimnosti. Glazerjeva metaforika za izražanje ljubezni je povezana s fiziološkimi procesi v telesu in temelji na konceptualnih metaforah LJUBEZEN JE TEKOČINA, LJUBEZEN JE POTOVANJE, LJUBEZEN JE RASTLINA, LJUBEZEN JE OGENJ, LJUBEZEN JE HRANA. Pesnik je te koncepte obogatil s svojevrstnim izrazjem pohorske pokrajine, ljubezen je ponazarjal s trpkim, z grenkim in žgočim okusom brine, z arniko, drenom, s počasnim zbiranjem vode v težko kapljo, tlenjem žerjavice v šoti idr. Za Glazerja značilno izražanje čustva ljubezni z rastlinjem, okusi, barvo, vonjem, s procesi zorenja in gibanja v naravi je povezano s pesnikovo intimno pripadnostjo Pohorju, študijem prirodoписа in izjemnim zanimanjem za botaniko.

Raziskava je nastala v okviru raziskovalnega programa št. P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine, ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Literatura

- GLAZER, Alenka, 1993: K branju Glazerjeve poezije. Janko Glazer: *Pesmi*. Izbrala, uredila, spremno besedo in pojasnila napisala Alenka Glazer. Maribor: Obzorja (Iz slovenske kulturne zakladnice, 26). 285–349.
- GLAZER, Janko, 1919: *Pohorske poti*. Ljubljana: Zvezna tiskarna.
- GLAZER, Janko, 1929: *Čas-kovač*. Maribor: samozaložba.
- GLAZER, Janko, 1946: *Ob jesenskem ekvinokciju*. Celje: Tiskarna sv. Mohorja v Celju.
- GLAZER, Janko, 1993: Sardenko Silvín: Izbrane pesmi. *Janko Glazer: Razprave, članki, ocene*. Izbral, uredil in opombe napisal Viktor Vrtnjak. Maribor: Založba Obzorja. 350–353.
- KÖVECSÉS, Zoltán, 2003: Metaphor and Emotion. *Language, Culture and Body in Human Feeling*. Cambridge: Cambridge University Press.
- LAKOFF, Georg, JOHNSON, Mark, 2004: *Leben in Metaphern*. Heidelberg: Carl-Auer Verlag.
- OCVIRK, Anton, 1929: Janko Glazer: *Čas-kovač*. *Ljubljanski zvon* XLIX/11. 633.
- PATERNU, Boris, 1967: *Slovenska književnost 1945–1965. Prva knjiga. Lirika*. Ljubljana: Slovenska matica.
- PISKAC, Davor, MARINČIČ, Manca, 2024: *Čustveno življenje metafor. Biblioterapevtska perspektiva*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- POGAČNIK, Jože, 1993: Pesništvo Janka Glazerja. Bernard Rajh (ur.): *Zbornik ob devetdesetletnici Univerzitetne knjižnice Maribor (1903–1993) in stoletnici rojstva Janka Glazerja (1893–1975)*. Maribor: Univerzitetna knjižnica. 114–132.
- STANI, Ciril, 1977: Življenjepis Janka Glazerja. *Časopis za zgodovino in narodopisje* XLVI/1. 5–12.

- WINKO, Simone, 2003: *Kodierte Gefühle. Zu einer Poetik der Emotion in lyrischen und poetologischen Texten um 1900*. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co.
- ZADRAVEC, Franc, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.